

1 Uvod

Tema mog seminarskog rada su: običajne, moralne i pravne norme. Tema koja svakom pojednicu predstavlja interesovanje, pa bilo to sa: običajne, moralne i pravne strane.

Običaji, moral i pravo su sastavni dio života. Neko npr. zna više o običajima i moralu, dok o pravu nezna ništa ili je slabo upoznat s njim. Međutim kroz rad ćemo vidjeti da su moral i pravo također jako bliski i možda čak i bliži nego moral i običaji. Također ćemo kroz rad pokazati da se običaji, moral i pravo kroz historiju mijenjaju, mada ste to sigurno već znali. No jeste li znali da se može mijenjati i na taj način da od jedne vrste normi postanu druga vrsta normi, npr. da ono što je nekada smatrano moralom, danas se smatra običajem ili ono što je nekada smatrano običajem danas se smatra pravom.

Sve ovo ću vam pokazati i pokušati objasniti kroz svoj rad...

2 Običajne, moralne i pravne norme

Norme koje zahtijevaju da mlađe osobe pozdravljaju starije i da idemo na sahrane osobama koje smo lično poznavali nazivaju se običajne norme.

Norme koje od nas zahtijevaju da budemo poštene i govorimo istinu nazivmo moralne norme.

Norme koje od nas zahtijevaju automobilom upravljamo desnom stranom ulice, da platimo određeni iznos poreza i da za putovanja van zemlje posjedujemo pasose nazivaju se pravne norme.

Pa po čemu se ova tri tipa normi razlikuju?

Običajne norme s jedne strane je lakše razlikovati od moralnih i pravnih normi s druge strane.

Razlika ovih normi je u važnosti i konfliktnosti društvenih odnosa koje one uređuju.

Običajne norme usmjerene su na odnose koji su manje značajni za opstanak i dobro funkcioniranje određenog tipa društva, te o kojima zbog toga nastaju međuljudski sukobi manje žestine i manje opasnosti za zajednicu¹. Nasuprot tome, moralne i pravne norme usmjerene su na odnose koji su značajniji za opstanak i dobro odvijanje određenog tipa društva, te u kojima zbog toga nastaju snažni sukobi interesa što ugrožavaju zajednički život.² Temeljna razlika ima za razumljivu posljedicu još i ovo: sankcija (kazna) kojom prijete običajna norma je dosta blaga (osuda, prigovor, gubitak ugleda, podsmijeh), zapravo onoliko jaka koliko je potrebno na s obzirom na njenu manju društvenu važnost odnosa koje ona usmjerava. S druge strane sankcije kojima prijete moralne i pravne norme su teške (prezir, isključenje iz društva, lišavanje života, ozlijede, zatvor), odnosno onoliko, koliko je nužno da bi se uspješno motiviralo adresata na ponašanje u najznačajnijim i najkonfliktnijim društvenim odnosima.

Naravno, koji su odnosi manje i više važni i konfliktni, to zavisi od historijskih tipova društva- pa su zbog toga promjenjiva i polja običajnosti, moralnosti i pravnosti.

Na primjer, u starijim je društvima prisustvovanje sahrani prijatelja bilo pitanje moralnih normi, dok je ta ista stvar danas više pitanje običajnih normi; kojom će se stranom puta kretati zaprega i jahači nekada je bilo pitanje običajnih normi, dok je u današnjem masovnom i dosta opasnom motorizovanom saobraćaju to pitanje pravnih normi.

Vratimo li se primjenama normi, s početka rada, prepoznat ćemo u njima tu razliku.

¹ Dr. Nikola Visković, Teorija države i prava, Zagreb 2006, str. 122

² Ibid, str. 122

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com